

Съвременни представи за диагностиката и комплексната рехабилитация на детската церебрална парализа

Иван Чавдаров,

Специализирана болница за долекуване, продължително лечение и рехабилитация на деца с церебрална парализа „Св.София”

Детската церебрална парализа (ДЦП) е добре известно неврологично заболяване проявяващо се в най-ранна детска възраст, което остава през целия живот на детето, юношата и възрастния. Индентифицирано за пръв път от Литъл през 1861 г., дефинирането и класификацията му винаги представляват предизвикателство, търпящо много промени. Поради развитието на невробиологията и образната диагностика, както и с променящите се концепции за уврежданията, функционалния статус и участието в ежедневието на лица с увреждания, през 2004 г. за пореден път се стигна до осъвременяване на дефиницията и класификацията на ДЦП, която в крайна сметка не е етиологична диагноза, а клинично описателен термин. Белези за двигателна увреда на детето се явяват още през първите 18 мес. от живота му, получавайки формалната диагноза ДЦП, когато още в неонатологичното отделение се наблюдават проблеми с храненето, далеч преди дефицита на грубите моторни функции да стане очевиден. Наличието на съвременни възможности за високо качествено изобразяване и наблюдение на развиващия се мозък, способства за идентифициране на уврежданията в мозъчните структури. Двигателното увреждане при ДЦП е почти винаги свързано с други увреждания, поради което е необходимо приложението на индивидуализиран и многоизмерен диагностичен и терапевтичен подход към функционалния статус и нуждите на всяко дете, осигуряван от рехабилитационен екип с поливалентни специалисти. Детето с церебрална парализа (ЦП) често се нуждае от комплексна рехабилитация, отговаряща на неговите потребности в зависимост от възрастта му и функционалният дефицит в различните параметри на мозъчната дейност в сферата на моториката – груба и финна, говора и речта, перцепцията, когнитивните дейности и поведението. Няма определена терапевтична формула, комплексна методология или стандарт на лечение при ДЦП. Най-добрата терапия е тази, която преследва приоритетни задачи и цели, защото често пъти те са много и методите на тяхното постигане са различни. Най-важното е да има конкретни и коректни цели при всяко дете, като по-добре е да се постигне малка част от основната цел, отколкото няколко несъществени задачи. Кое е най-уместното лечение на детето с ЦП зависи и от неговата среда (семейство, местоживеење и училище) и достъпните лечебни заведения със съответните специалисти владеещи определени диагностични и терапевтични методи. Авторът споделя както достъпния чужд опит при диагностиката и рехабилитацията на ДЦП, така и 20 годишния опит в организацията на комплексната диагностика и рехабилитация в специализираната болница за деца с церебрална парализа „Св.София”.